

gen ikke bleven fremmet efter det norske Stortings og den miværende norske Regerings Ønske, og det paa Grund af, at der er sælles Udenrigsministerium for Sverige og Norge. I den svenske Rigsdag har Tanken ikke fundet den samme Tilslutning som i det norske Storting; der har været gjort Forsøg i den Retning, men disse ere mislykkedes. Grunden dertil skal jeg ikke nærmere komme ind paa at kritisere. Men ved at gennemlæse Forhandlingerne faar man det Indtryk, at man ikke har forstaaet Sagen rigtig. Dette giver imidlertid Haab om, at man senere vil forstaa Sagen bedre, og at det da vil være lettere at faa baade den svenske Rigsdag og den svenske Regering med. Den svenske Regering har afgivet sit Svar overfor Nordamerika, et Svar, som jeg ganske vist beklager, for saa vidt som det ikke imødeskommer Tilbudet, men som jeg paa den anden Side ikke finder saa trøstesløst, at der ikke skulde kunne være Haab om, at Sagen kan forandre sig i en maasse ikke altsor fiern Fremtid. Jeg skal ikke oplæse hele Svaret, men kun den Del af det, som indeholder Kernepunktet. Kernepunktet i dette Svar, som, saavidt jeg ved, afsat i Januar Maaned 1891, lyder saaledes: "Den kongelige Regering (altsaa den svensk-norske Regering) vil imidlertid være beredt til at underkaste sig Voldgift i alle de Tilfælde, hvor det er muligt at gøre det, men den finder ikke at burde binde sig paa Forhaand ved en i almindelige Udtryk affattet Traktat, der, naar den kommer til Anvendelse, kunde give Anledning til forskellige Fortolkninger." Med Hensyn til Begyndelsen vil jeg sige, at dette Udtryk, at man gerne vil have Voldgift i alle Tilfælde, hvor det er muligt, kan udtrykkes paa en langt bestemtere og klarere Maade, som jeg allerede har sagt. Overalt, hvor der ikke er Tale om at krænke Souveræniteten, vil nemlig Voldgift være mulig. Det nærmere Bevis derfor skal jeg ikke komme ind paa, da jeg ikke er særlig folkeretskyndig i den Forstand; men jeg vil tillade mig at henvise de ærede Medlemmer, som ville trænge dybere ind i Sagen, til det Værk, jeg allerede har nævnet af Dr. jur. Rebon; Værket er udkommet for et Par Maaneder siden og er et kronet Priskeft om Voldgift. Og med Hensyn til Slutningen af Svaret fra den svensk-norske Regering, at man ikke "burde binde sig paa Forhaand til en i almindelige Udtryk opfattet Bestemmelse, der, naar den kommer til Anvendelse, kunde give Anledning til forskellige Fortolkninger", da tror jeg ganske vist, at det hviler paa en Misforstaaelse; thi det er jo aabenbart, at i en vedvarende Traktat, der er omhyggelig

forberedt i rolige Tider, kan man ganske anderledes forme og bestemme sine Udtryk, saa at de ikke let give Anledning til forskellige Fortolkninger. Vi vide jo ogsaa fra vor egen Lovgivning, f. Eks. den provisoriske Lovgivning, at hvad der bliver affattet i en Fart, kommer let til at indeholde et eller andet, som man senere fortryder. Derfor tror jeg ikke, at det Svar, som er afgivet af den svensk-norske Regering, skal affrætte den højtærede Udenrigsminister fra at indlede Forhandlinger med de andre nordiske Riger i den Henseende. Det kan være, at Tidspunktet ikke netop nu er heldigt, men et gunstigt Tidspunkt vil vel før eller senere komme.

Vi have her i Danmark en yderligere Grund til netop at søge en vedvarende Voldgiftstraktat affuttet med de 2 nordiske Riger, og det staar i Forbindelse med det Spørgsmaal, der har trængt sig saa stærkt frem i de foregaaende Mødedage, hvor de militære Forslag have været under Behandling. Det har jo nemlig fra alle Sider været anerkendt, at Hovedopgaven var at bevare vor Neutralitet ved forskellige Midler. Men til disse Midler høre jo ogsaa de, som hvile paa den traktatlige Grund, og derfor det lykkes at faa en vedvarende Voldgiftstraktat mellem de 3 nordiske Riger affuttet, saa vilde derved vor Neutralitet yderligere styrkes. Selv om vi ikke vare vedvarende neutrale, selv om Europa paa ingen Maade havde garanteret vor Neutralitet, saa vilde jo i en Krig mellem forskellige Stormagter vor Neutralitet være lettere at hævde, naar vi havde en saadan Voldgiftstraktat. Lad os forudsætte, at Krigen brød ud i et Djeblig, da vi havde en eller anden mindre eller større Tvist med vore Naboer paa den anden Side af Sundet — vi have jo haft Voldspørgsmaalet i 1870-erne, og der kunde tænkes andre Spørgsmaal — lad os forudsætte, at de krigsførende Magter beslede til vort Forbund fra den ene og den anden Side, og at de vilde drage Sverige og Norge til den ene Side og Danmark til den anden, saa kunde den danske Udenrigsminister pege paa Traktaten og sige: "Vi ere vel ikke ubelukkede fra at deltage i Krigen, for vi ere ikke erklærede vedvarende neutrale; men vi have en Voldgiftstraktat med de 2 andre nordiske Riger; skulle vi deltage i Krig, maa det derfor være paa samme Side." Det er jo aldeles klart, at en saadan Traktat vilde være til Støtte for Hævdelsen af Danmarks Neutralitet. Ogsaa af den Grund vil jeg meget ønske, at en saadan Traktat snart kunde komme i Gang.

Tillige mener jeg, at vi skulde sætte en